

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

A magyar mezőgazdaság fontossága

Az egész nemzeti életnek kimagasló eseménye az a nagyszabású milliárdos program, amelyet a földművelésügyi miniszter (báró Bánffy Dániel) az elmúlt napokban bejelentett. Az új törvényjavaslat egymilliárd pengőt kíván fordítani a mezőgazdaság fejlesztésére. Ezen a milliárdon keresztül a nemzet gazdasági életének minden ágazatában új vérkeringés indul meg.

A magyar föld sorsa ezekben a mai zivatáros időkben sem maradhat másodrendű fontosságú. A milliárdos program a megnagyobbodott ország földművelő lakosságában és földjében rejlő értékeket hivatott támogatni. Ezeket az értékeket akarja a kormány a milliárdos program keretében ismételní. A földművelésügyi miniszter legutóbbi nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy a termelés fejlesztése nemzeti ügy. Az egymilliárd pengő a feladatok sokaságához viszonyítva nem túlsok, de jelenlegi viszonyaink között nagy anyagi áldozatot jelent. Ezt az áldozatot azonban meg kell hoznunk: ebben magyar és magyar között nem lehet és nincs is véleménykülönbség.

A mezőgazdaságfejlesztési törvényjavaslat programjának megvalósítását tíz esztendőre tervezték. A fedezetül szolgáló egymilliárdot a kormány részben a költségvetés keretében biztosítja, részben a magántőke bevonásával. A magyar mezőgazdaság sorsával áll, vagy bukik az ország. A magyar mezőgazdaság sorsának javulása pedig mindnyájunk boldogulását jelenti.

Egyik legkiemelkedőbb jelentősége a milliárdos programnak az, hogy nemzetgazdasági életünk legfontosabb tényezőjét, a termelést kívánta szolgálta. Ugyanakkor, amikor milliárdok semmisülnek meg a nagy európai harc iszonyú anyagcsaftáiban, kétszeres jelentőségre emelkedik a termelési javak előállítása. Ez a mezőgazdaságfejlesztési törvényjavaslat tulajdonképpen: termelési törvény.

A mezőgazdaságfejlesztő törvényjavaslat szükségességét alátámasztja a földművelésügyi miniszter nyilatkozatának az a része, amely arra mutatott rá, hogy az ország szántóföldterületeinek közel háromnegyede, állatállományának pedig négyötöde kiszolgáltatott kezen van. Ez az arány a jövőben még tovább emelkedik a kormány földhírtokpolitikai célkitűzései nyomán. A magyar földművelésügyi politikának tehát — hangzik a nyilatkozat — jellegzetesen kiszagdapolitikának kell lennie. Népi és szociális szempontból viszont meg kell erősíteni a magyarság egyik legértékesebb rétegét: a kiszolgáltatásdalmat, előnyben kell részesíteni a népes családokat és támogatni a munkásságot. A mezőgazdaság haladásához nagyobb tőke és több tudás kell. Az ismeretek ter-

jesztését a szakoktatás nagyvonalú kiépítésével akarja elérni a kormány. Ezzel kapcsolatban számos kutatást és annak gyakorlati alkalmazását korszerű színvonalon tovább fejleszti. Az a cél minden gazdálkodó eljussanak a mezőgazdasági szervezetek. Ennek érdekében további lépés a mintagazdaságok megvalósítása és a vármegyék legelőbbs a járáásokban megfelelő számban birtokok szervezése. A mintagazdaságokat a szellemi kis- és törpebirtokok körében jelentős kísérleti birtokok pedig magasabb képzésű gazdák vezetése alatt működnek. A földművelés egész országban közeli példaképpé láthatják a eredményes termelés követésére alkalmas. Természetesen nagy súlyt helyez a földművelés kormányzat a jól bevált vetőmag- és tenyészanyagokra, a magvak tisztítására és a raktározás korszerű megoldására is.

Az az irányadó szempont vonul végig az javaslaton és általában magán a beruházási programon is, hogy a termelés használat elsősorban a részesedjen. A földművelésügyi igazgatást a közérdelem kell elvinni, mert csak így érhető el az, hogy a földművelésben maradjon megfelelő végső cél nélkül. Községi ispanok látják majd el a földművelésügyi igazgatás elsőfokú teendőit.

Ezek a részletek és adatok adják meg a nagyvonalait annak a nagy beruházó munkának, a milliárdos program nyomán indul meg, hogy szervezze a magyar mezőgazdaság új korszakát. Valóban új korszakot jelent ez a nagyszabású, nagyobb termelődő, a nagyobb tudás, a gyengédelme és a jó munka juttalma révén alkalmas arra, hogy megsokszorozza a magyar föld termelőképességét.

Amikor az állam a mezőgazdaság érdekében egymilliárd pengővel áldozatot hoz, joggal hárthat azt, hogy mindenki illeszkedjék be az egyetemes nemzeti termelési rendjébe. A termelésben, munkában kell szünnie a kirívó önzésnek, társadalmi osztály- és foglalkozási rendek egymás elleni tusakodásának. A nemzeti munkából vegye ki mindenki a részét, tanulja meg azt, hogy munkájának helye a társadalom elsősorban az egyetemes nemzeti termelési rendjében.

Különösen nagy jelentőséget kölcsönöz az nagyvonalú tervnek az a körülmény, hogy az elmúlt időkben indul neki a megvalósulásnak. A európai háború értékek dőlnek romba, termelési eredmények kínesei semmisülnek meg.

Ez a terv legyen minden magyar emberé, mert ez az egymilliárd pengő a legjobban helyre a magyar termőföld istenálta termőerejét erősíti, szaporítja meg és a magyar föld népének életét meg-

A görögkatolikus és görögkeleti felekezeti iskolák száma kevés. 1918 után az erdélyi román egyházak iskoláikat a román államnak feltétel nélkül átadták, a román állam ezen iskolákat átvette s ezen iskolák Észak-Erdélyre egy része most a magyar állam tulajdonába ment át.

E volt román felekezeti iskoláknak román nemzeti öntudatot fejlesztő és fenntartó ereje, valamint ezen iskoláknak Nagy-Románia kialakításával kapcsolatos és a román történetírók által is elismert szerepe a román közvélemény előtt ismeretes volt.

A román állam ezen felekezeti iskolák további fenntartását mégis idejétmúltnak tartotta. A román egyházaknak iskoláikról való lemondása világos bizonyíték emellett, hogy a román államnak a felekezeti oktatásról alkotott felfogását a román egyházak is magukévá tették, vagyis maguk is az ifjúság állami nevelését tartották szükségesnek.

A magyar kultuskormányzat azokat a magyar községekben talált román iskolákat is átvette, amelyek az egykori magyar felekezeti iskoláknak a román kormány által történt megszüntetése után léteztettek, de meghagyta az iskolafenntartó egyháznak jogát arra, hogy a járhatóságuk alá tartozó olyan felekezeti iskolákat fenntartassák, amelyeknek fenntartási jogáról a román megszállás évei alatt nem mondottak le.

A magyar közoktatásügyi kormányzat szervezésen kiépítette a középfokú iskolák és szakiskolák hálózatát s e kitűnő iskolák a román tanulmányi-fűzésű oktatását gondosan ellátják.

A görögkatolikus és görögkeleti egyházaknak a román uralom idején mindössze négy középfokú iskolájuk volt, a magyar közoktatásügyi kormányzat a román ifjúság rományelvű és egyházi szellemű nevelését hét középfokú iskolával biztosítja s ezekben görögkatolikus és görögkeleti vallásoktatást rendszeresített. A mai Románia területén egyetlen egy állami nép-, közép- vagy szakiskola magyar nyelven sem működik és az egykori Nagyrománia területén is mindössze csak két — húnyos — közép-, illetve szakiskola látszólag — magyar tagozat működött.

Kormányzatunk a kisebbségi oktatás korszerű rendezésével egyidejűleg a magyar kultúrának huszonkét éven át számított vagy mellőzött intézményeit is életre keltette.

Országos ünnepség keretében nyitotta volt meg kaput a kolozsvári egyletem.

E nagyszerű intézményünk újjászervezésénél kormányzatunkra sok komoly akadály leküzdése várt. Az egyetemi épületeket rendbe kellett hoztatni s az elszállított berendezési tárgyakat újjával kellett pótolni. Mindez megtörtént. Kultuskormányzatunk azt is lehetővé tette, hogy az ifjúságnak az előbbi tanulmányi rendből a fejlettebb magyar főiskolai rendbe való átmenet különösebb nehézségeket ne okozzon.

Az egyetemi tanács minden letett vizsga és minden megszerzett félév érvényességét elismerte s mert román időkben a tanulás pénzügyi feltételei a hall-

gatóság számára kedvezőbbek voltak, az egyetem gondoskodott arról, hogy a tanulás anyagi feltételei a magyar időkben se legyenek súlyosabbak.

Bevezette a regresszív tandíjrendszert, amely keretében minden hallgató vagyoni helyzetétől tanulmányi előmenetelének megfelelően nagy vagy kedvezményben részesülhet. A Horthy Miklós által alapított ösztöndíjainak számát is a lehető legmagasabban állapította meg, azokról új ösztöndíj alapok és diákinternátusok létesültek s megcsiszolt az ingyen tankönyv akciója. A magyar állam, amúltban is, minden tehetséges és jöképességű kislányt és ifjút megadja mindaz a kedvezmény, amelynek birtokában tanulmányait gondmentesen végezheti.

A békevéek állami és hitvallásos felekezeti iskolái mindenütt megnyitlak. Az első magyar érettségivizsgálatok meglepően jó eredmények ztráltak: román világ 75—80 százalékos buntalásával szemben alig felszázalék azoknak a száma, akiknek érettségijüket nem sikerült kifogásolatlann, de ezt is valamennyi pótvizsgálatok segítségével tették.

Földművelésügyi kormányzatunk a kolozsvári gazdasági akadémiát és az összes mezőgazdasági szakoktatási intézményeinket újjászervezteti gazdasági iskolák, tanfolyamok és mintagazdaságok szervezésével a kisgazdák részére is létesítette a kormány a korszerű gazdasági nevelés.

Székiudvarhelyen és a marostorvári Mátyásfalván népfőiskolák nyitlak meg, amelyek hallgatói olyan 18—21 éves székely ifjak, akik tanulmányaik lehallgatása után is falujukban kívánják megélni. A sok különféle községből érkezett ifjú meg szokja, hogy mindenkor arra az otthonra és kenyérgyújtó közösségre kell nézniük, amelyben tudás eredményének egykor mutatkoznia kell. A népfőiskolák nem akarnak tehetséges fiatalokat kiszakítani a falusi életből, s nem akarnak tehetségeket felfedezni a városok számára, — sőt éppen a falu nemzeti egyházi közösségének felerősítésére vannak hivatva.

Az iskolák megszervezésével egyidejűleg, a Magyar Nemzeti Székiudvarhelyi Főfelügyelőség gondoskodik az erdélyi köznevelés állandósításáról, mert bizony ennek a könyvállományunk színvonalának fülles pontyok anyagát lesüllyed.

A visszavatolás változatosan sok és melyek lelkielmére újítalak hatolt az erdélyi szellemi irodalomra és közpművészetekre.

Erdély a visszavatolásig kínai fallal volt elzárva a magyar szellemről s az ádlatlan kultúrharok az áthidalhatatlan szakadékok választották el a magyart a románától. Erdélyben most, — amint láttuk — a lek megkötésére következtetik, mert az a kultúrát az a szó, amely rombolás helyett épít, csoportosztatása helyett lelkeket simogat és nem s amely képes előlteni az embernek lelkét a kultúrát magasabbrendű elhivatottságnak hitével és a vetett építőmunka minden boldogságával.

Kormányzó Úrnak három napig Hitler kancellár vendége volt a vezéri főhadiszálláson. Magyarország kormányzója a birodalmi vezér és kancellár meghívására szeptember 7-én Németországba utazott. A birodalmi vezér szeptember 8-tól 10-ig a keleti fronton lévő főhadiszálláson látta vendégül a kormányzót, akít útjára elkísért bárdossy Bárdossy László m. kir. miniszterelnök és külügyminiszter, valamint vitéz Szombathelyi Ferenc altábornagy, a m. kir. honvédelmi vezérkar főnöke. A Kormányzó Úr kíséretében volt még Sztójay Döme m. kir. titkos tanácsos, Berlin m. kir. követ, továbbá Dietrich von Jagow, a Német Birodalom budapesti követe. A látogatás tartalma alatt a Kormányzó Úr és a Birodalmi vezér a politikai és katonai helyzetet ismételtelen megbeszéltek. Megbeszéléseit a két nép hagyományos fegyverbarátságának szelleme hatotta át, amit a bolsevizmus ellen folytatott együttes küzdelem újból megerősít. A politikai és katonai megbeszéléseken magyar részről résztvett a m. kir. miniszterelnök és külügyminiszter, valamint a m. kir. honvédelmi vezérkar főnöke, német részről pedig von Robentrop birodalmi külügyminiszter és Keitel tábornagy, a német védőerő főparancsnokságának főnöke. A látogatás ideje alatt a Kormányzó Úr felkereste von Brauschits tábornagyot, a német hadsereg főparancsnokát és németországi tartózkodásának befejezéseként Göring birodalmi vezértábornagy is vendégül látta a Főméltóságú Urat.

A Führer a Vaskereszt Lovagkeresztjével tüntette ki a Kormányzót. A Führer és Horthy Miklós, Magyarország kormányzója között folytatott megbeszélések szeptember 10-én fejeződtek be. A Führer ünnepegy formában átnyújtotta a kormányzónak, mint a m. kir. honvédség legfőbb parancsnokának a Vaskereszt Lovagkeresztjét. A m. kir. honvédség esapatai a bévált fegyverbarátságban a német katonákkal vállalva viselnek hadat az európai kultúra bolsevista ellenségével és a Führer a kitüntetés adományozásával ezeknek a esapatoknak vitéségét részesítette tisztelőadásban.

A bolsevista hadiflotta sorsa. A spanyol sajtó hangsúlyozza, hogy Vorosilovnak Péterváron bezárt esapatai számára nincsen már menekülés és ezzel katasztrófális méretű vereség képe bontakozik ki. Katonai szakkörökben kijelentik, hogy ennek a városnak körülzárása stratégiai szempontból egyedülálló és ünnyiban zseniális előkészületek eredménye, hogy a német vezérkar-nemesak a Néva-parti város elfoglalását célozza, hanem ellenkezőleg, elfoglalása révén, hatalmas katonai akcióit fejez be, amely óriási eredményeket jelent. Spanyolország vezérlapja, az ABC azt írja, hogy a szövetség számára már csak egyetlen parányi terület sáv marad a Finn-öböl és a Ladoga-tó között, azonban az összes szárazföldi utak és a víziközlekedési utak is gyakorlatilag elvannak vágva, mert a szovjetflotta nem csak borzalmas veszteségeket szenvedett Revalban és Baltisportban, de nem is tud kifutni a kikötőkből anélkül, hogy a német alkamezekbe ütköznék, vagy a német haditengerészet lövegeinek hatóságára ne jutna. A bolsevista hajóhadnak nem marad más választása, mint elsüllyesztenie önmagát, vagy megadnia magát. Pétervár körülkerítése, írja tovább a lap, az összes megemissítő esatak leghatalmasabbikává válik.

A német vasútszak teljesítménye. A német hadijelentések igen gyakran kiemelik, hogy az elfoglalt szovjetterületek vasútvágányainak az európai forgalomba való bekapcsolása körül a katonai vonatsztagok óriási teljesítményekkel lünek ki. Most számszerű adatok is rendelkezésre állnak. A Kovno-vilnai 150 kilométer hosszú vágány-párt a németek 3 nap alatt „átszögezték”, ami annyit jelent, hogy az 1524 centiméter nyomtávú vágányokat az európai nyomtávra, vagyis 1435 centiméterre építették át. Több mint 600 kilométeren végezték el a németek ezt a „műtétet”, a szovjettel szemben folytatott hadműveletek során.

Az ukrán püspökök és érsekek köszöntik a szabadító Hitlert. Iletékes helyről nyert információk szerint Pótsajev hírtelen összegyűltek az ukránjai és volhiniai püspökök. A

konventikulum köszönetét nyilvánította Hitler vezér és kancellár előtt abból az alkalomból, hogy a német nemet hadsereg megszállta őket egy világtól, amelynek volt Istene. A köszönet távívú szózerint ez állott:

„Az ukránjai konventikulum együtt istenhívó népevel, hitléhítattal kéri az Egék Urát, Hitler Adolfot, a nagy német hadlom megalkotóját, azt, aki minden adományával felvázolná, hogy jó útra vezesse mpek életét. — ajándékozna meg szü és boldog élettel.”

A német katonák minden hadieszközt felhasználnak Leningrád lenállításának letörésére. A Péterteljes körülzárásáról a már kihivafatalos hadijelentések kiegészítékben berlini illetékes katonai körökben kijelentték, hogy helátidőn belül várható a város elemeletet rendkívül megerősítettek a szovjet saját bejelentése szerint katonák és a lakosság egyaránt dőmezik. Különösen rámutat柏林i illetékes helyen arra, h szovjet részről a város teljes semmisítését helyezték kilátás alá be is következhetik, mert terzetes, hogy a német katonák minden hadtani eszközt felhasználják az ellenállás letörésére. Péterylehát olyan eszközökkel ostromol meg, amilyeneket a város bevét megkövetel.

Ismét több kommunista ítélet Marseilleben. A marseillei külbíróság ismét több személyt ítélt kommunista igazgatás miatt. A leglyosabb büntetés húszévi fegyh volt. Öt vádlottat összesen 45 é szabadságvesztésre ítélték. Kommunista falragaszok elhelyezése minégy további vádlott összesen tizenötévi börtönt kapott.

Olaszországban jó rizstermés van. Az olaszországi rizstermésről igen jó hírek érkeznek. Ezek szerint Olaszországban idén nagyon jó rizstermés volt. Ennek rendkívül nagy jelentősége van azért, mert Európába a külföldről való rizshehozatal csaknem teljesen szűnnelel. Az olasz népnék pedig a rizs egyik igen fontos tápláléka.

mániában lefoglalták a gyapjúkészleteket. A román gazdasági miniszter rendeletére Romániában a gyapjúkészleteket lefoglalták. Ez az az eszközök nem foglalták le, amelyek gyárakban vannak lefoglalták.

mániában visszavonták a magyar névze sérelmes nyelvrende- A magyar nyelv használatára közeli államat, továbbá a ma- nemzetiség alkalmazottak elho- sára vonatkozó rendelkezést a n kormány visszavonta. Dr. fás Elemér, a romániai magyar özség elnöke Bukarestbe ut- hogy a román kormánnyal a egés infékdések megtételéről rajon.

asz parancsnokság alatt áll az adriai tengerpart. Az olasz és t kormány közötti megállapo- alapján az egész adriai tenger- ot most már egész parancsnok- alá helyezték. Így az eddig ki- lag Horvátországnak juttatott rítót Mostarig terjedő tenger- is olasz katonai fennhatóság alá t. Hivatalos közlés szerint ezet etnik-bandák részéről esetleg fe- tő megfélemlések vagy tengeri ütések ellen akarnak hathatósan ekezni. Az Adria e szakaszának amsznoka Ambrosio tábornok, a odik olasz hadseregéből. A pol- igazgatás főnökeként Dr. Kancic tras horvát biztos működik mel- e. Ennek a parti sávnak összes olasz parancsnokság alatt nak. A polgári lakosságnak 48 n belül összes fegyvereit be kell gyalgattatnia. Ezekivil elrendelték ölekedési korlátozásokat is, ezt intézkedést azonban átmenetinek antik.

meggyilkolták a bolsevisták a Ri- san maradt skandinávokat. A ri országokból érkező jelentésekből tünik, hogy a bolsevisták meggyil- lalták mindazokat a skandinávokat, akik Rigában maradtak Lettország- ra a szovjetbe való bekebelezése van is. A meggyilkoltak között van Böhnelhausen norvég hajózási vállal- tók, Syve Karstansen norvég föld- tások, több más norvég polgár és az Kollpakow asszony, a finn érsek aornóje két fiával.

Churchill, mint szabadító. A new- yorki zsinagógában a zsidó hitközsé- gek rabjaiat dieshimmuszt énekeltek Churchill tiszteletére. Ez alkalommal Churchillt, mint az új Júdás Makka- ban emlegettek, aki tudvalevőleg Kr. e. a II. században a Syria elleni zsidó felkelés vezére volt.

Churchill bizonyára nagyon büszke lesz rá, hogy az amerikai zsidók fel- szabadítójukat látják benne. Viszont mi úgy gondoljuk, hogy az utóbbi idő- ben még egy olyan megrögzött bűnös- nek, mint Churchillnek lelkében is kétség merülhetett fel ateizmus, hogy ezt a „felszabadító akcióját” ke- resztül tudja-e vinni. A newyorki rab- blik mindenestre újabb bizonyítékát szolgáltatott annak, hogy Churchill elsősorban a zsidókért harcol.

Angol csapatok a Spitzbergákon. A Reuter-iroda jelentése szerint nem- régiben angol és kanadai csapatok szálltak ki a Spitzbergákon.

Mielőtt az angol és kanadai csapa- tok ki- szálltak a Spitzbergákon, előző- leg kikémlelték, hogy ninesenek-e an- gol nem csapatok, — mondja az angol félhivatalos hírogynökség. Amidőn a csapatok, javarészt kanadaiak, odaér- tek, felszólították a lakoságot, hogy költözzék Angliába. A Spitzber- gak lakói nagy részben bányászok s nyilvánvaló, hogy az angol bányások- nak majd dolgozniuk. A Spitzbergák- nak az angol hirszolgalat által jelen- tett angol és kanadai csapatokkal tör- lént megszállásában mérlekedő német körök nézete szerint kétségtelelenül újabb bizonyítékát kell látni az angol- lok növekvő tekintélyszükségletének. Az angoloknak egyébként „jó mulla- tást” kívánnak ehhez az új „terület- szerzés” hez, tekintettel az ottani dor- teli időjárásra. Ha ennek a területnek német felfogás szerint lényeges kato- nai jelentősége lenne, egész biztosan nem engedték volna oda az angolo- kat — hangsúlyozzák illetékes német körökben.

A szigetek megszállása legfeljebb Északnorvégia lakóit érinti kellem- lenül, mert ezek a Spitzbergákról kap- ták a szemet és nem valószínű, hogy Anglia a szénszállítókot továbbra is megengedné. Mint Berlinben később közölték, az angol és kanadai csapa- tok ismét eltávolították a Spitzbergákról. A csapatokat tehát nyilván csak azért

A B L A K

A gondolat nagyon szép és idő- vös volt, amit hővelétek bejo- vetelének évszázadon át megvaló- sítottak: társadalmi gyűlölet ren- deztek az erdélyi árvizkárosul- tagnak. Rendes körülmények közt a nemzeti öröm önkéntelen új- jongsága kísérte volna ezt az év- fordulót, mely most már örökre biztosította számunkra Erdélyt. De háború van, az orosz föld do- bog a győzelmes katonák lábai alatt, kövéredik hulló piros vé- rüktől. — az emlékezetek nem lehet színes külsőségek kaprázá- sában mutatkozni. Rendkívüli időkét élünk és ezek rendkívüli alkalmazkodást kívánnak. És hát nem volt-e rendkívüli az az ele- mi csapás is, mely váratlanul szakadt Erdélyre ezekben a nap- pokban, amikor ósai verényit várunk, szálló pitypangot, sze- lid meleget, vénesszongót nyar- rá? Nagyon szép és dicséretes gondolat volt, az emlékezés „p- ján megnyitni az irgalmas áldo- ztközséges rekeszeit és adakozva emlékezni a tavalyi boldog, di- csőséges pillanatokra...

küldték a szigetekre, mondották Ber- linben, hogy az ottani bányákat és rádióállomásokat szétrombolják és a bányamunkásokat elvigyék.

A moszkvai rádió előbb közölte a párisi kommunista merényleteket, mint ahogy meglőrték. A francia- kormányhoz közelálló körökben lét- fén ismét rámutattak azokra a szoros kapcsolatokra, melyek nyilvánvalóan fennállnak a Komintern, illetőleg a moszkvai rádió propagandája, továbbá a párisi és más franciaországi váro- sokban elkövetett terror-esekemények között. Különösen világos bizonyította ennek a moszkvai rádió által szep- tem. ber 6-án este 23 órakor leadott köz- lés, mely szerint Párisban három me- rényletet követtek el. A valószínűleg ezek a merényletek csak 23 óra 30 perckor következtek be, de a moszkvai rádió előbb tudott rólk. Még akkor is, hogyha az esetleges időszámítási különbségeket tekintelve veszik, francia kormánykörök meggyőződése szer- rint határozottan megállapítható Moszkva részlege a kommunista me- rényletek elkövetésében.

SZÉCHENYI ISTVAN mondja:

„Csak a gyenge szereti öma- gát, az erős egész nemzeteket hordoz szívében.”

HIREK

Sztalin Atyuska...

Ma már minden nemzet sajtójában megtalálhatjuk az úgynevezett PK-fudusításokat. Elsőiben a német hadserő alakított haditudósító és propaganda századokat, ezt a német minta után átvette az olasz, a magyar, majd az angol és amerikai hadsereg is. Most az oroszok is felléptek propaganda századokat s ezek élénk tevékenységet fejtenek ki. Az „Isuesztija” is közülük között egy igen érdekes hadirportot. A riport tartalma a következő:

Az egyik kis folyó körül igen heves gépfegyverharok voltak a németek és a szovjet haderő között. A németek már aknavetéseket is harcra vetettek, — mindez nem érdekelte az orosz csapatokat. Nem érdekelte őket, mert ezekben a percekben érkezett meg a szovjet tábori újság, melynek első oldalon hatalmas betűkkel állott a nagy jelentőségű hír, hogy a szovjet nagytanács Sztalin atyuskát nemzetvédelmi főnökbiztosná nevezte ki. A politkai megbízott maga köré gyűjtötte a legnépszerűt és felolvasta előttük az erőteljes híradást. A legénység nem tö-

röve a súlyos német gépfegyvertűzel, dühötös nyugalommal hallgatta a fontos esemény híreit. A hír felolvasása után a politikai megbízott lendületes beszédet intézett az összegyűjtött harcosokhoz. Beszédét a következő szavakkal fejezte be:

„Sztalin Atyuska mögött ott áll népünk milliókat számláló tömege és követi őt a harcra és mindenhol, ahová sorsa viszi. Követi Sztalint népünk, mert százszázalékos bizalommal tudja mindenki, hogy Sztalin vezetésével győzni fogunk!”

A beszédet a legnagyobb gépfegyvertűző szepette tartotta a komisszárs. Az ellenséges golyók egyre nagyobb pusztításokat vittek végbe a szovjet katonák között, de a Sztalint ért magas kiüntetés híre annyira felkészítette a katonaságot, hogy még a beszéd után is hosszú ideig egyáltalán maradtak és figyelmesen hallgatták az egyik veterán elbeszélést, aki a polgárháború alatt együtt harcolt Sztalinnal. A veterán elbeszélése után a harcosok szovjetkatonákhoz illő hűséggel kiáltottak:

„Sztalint! Legkedveltebb hadvezéré az egész világnak: vessz győzelemre bennünket!”

Erként kiáltottak fel s csak ezután láttak hozzá, hogy a szemtelen ellenséget megbüntessék... szól a riport.

Árvizek. Augusztus hónap végének meleg időjárás után felhőszakadás-szerű bő esőzések következtek, amelyek óriási károkat okoztak. A vízszacsaotl erdélyi megyék kivétel nélkül sok kárt szenvedtek. A legnagyobb kár azonban mégis Kolozs és Szilágy vármegyékben következett be, ahol az áradat nemcsak az állami és törvényhatósági úthálózatokban, hanem a magánvagyonban is óriási kárt okozott. Felbecsülhetetlen az a kár, ami a mezőgazdasági művelés alatt álló területeket érte. Nagyon sok helyen a mélyebben fekvő területeket teljesen eliszapolta az ár, vagy pedig elsodorta a hidakat. Különösen a Szamos, az Almás és a Nádas okoztak Kolozs megyében óriási károkat. Szolnok-Dobokában és Szilágyban a Szamos és a Krassna öntöttek ki. A Maros is több helyen kiáradt. A Székelyföld patakjai és folyói aránylag kisebb bajokat okoztak azért, mert

esésük következtében a víz gyorsan levezették a felgyülemleket. Az árvizekkel kapcsolatos ismétellen rámutatunk lapunk számlának gazdasági rovatában a sorozatossá vált árvízzerencia-ségeket nagyrésben az okozta, nagyon sok olyan helyről irtottak az erdő, amely területen ernyőkellene lennie. Az erdő talaja nagy esőzések alkalmával lezárta a vizeket felfogja.

Új korszak kezdődik az ER-életben. A Magyar Nép egyik színterében foglalkoztunk az EMKE, az új magyarlúti intézmények a híral. Most az a hír érkezik, hogy Erdélyi Magyar Közművelődési Társaság igazgatóválasztmányja B. Kálmán gróf elnökletével Oss. Kolozsvárról, hogy a nagyművelődési kultúrintézmény új korszak alapvető kérdéseiben határozottan igazgatóválasztmány elhatározta, az EMKE ügyvezető alelnöki tisztségére Szathmáry Lajos dr.-t, a márnémeti kir. ügyészégek elnöke, kiváló erdélyi szóránnykutatónak fel. Az új ügyvezető alelnök feladta az EMKE egész ügykörének elvállalását. Az igazgatóválasztmány a továbbiakban elhatározta, hogy az a szervezett EMKE egyes ügyeinek elnöke elnököt jelöl ki. Ez megfelelően a tisztújító közgyűlés a közművelődési szakosztály vezetésére László Dezső református lelkész, országgyűlési képviselő társadalmi és népjóléti szakos vezetőjére pedig Kovrig Béla egyetemi tanár, a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem közgazdaságtudományi fakultásának egyetemenkénti elnököt jelöl ki. A kérdések letárgyalása után az elölterjesztésére egyhangúlag elbírulták, hogy a hazatért erdélyi részeken a román hatóságok által egyfelől EMKE-tulajdonban volt kolonépietek ügyében az igazgatóválasztmány lépéseket tesz a kulturális kormánytól, hogy az iskolák is előbb visszajussanak az EMKE hatókörébe. Az igazgatóválasztmány örömmel vette tudomásul annak a jelentését, hogy ötv. Péterffy László minen gyalui házát és ingatlanait a lakókat végredelelték az EMKE-hagyományozta, azzal a kiköté-

SZINES ABLAK

A Kormányzót a németek vezével a vaskereszt lovagkeresztjével tüntette ki. Megmondta az indokot is: a deszoséges magyar hadserő akarja megfizetni vele, amikor ennek lezűbb hadurát a legnagyobb német hadiküntetésre méltatta. Nincs magyar ember, akinek jól ne esnek ez a gesztus, mely ezekben a napokban azt is világosan mutatja, hogy a német nemzet első embere különösen értékelni a szövetségi szolgálatakat, melyek a közös küzdelem eddigi sikeréhez is nagy mértékben hozzájárultak. Hogy a sorrendben talán lett volna egy kis igaztani való? Hogy a deszoséges magyar hadsereg megbecsülésének sorrendben és időrendben előbb kellett volna bekövetkeznie...? Ezt mi azóta is sokszor megkérdeztük magunkban. De aztán megnyugodtunk abban, hogy a magyar katonák, hős finn társával együtt csak olyan derék harcos maradt, s hogy Mannerheim Finnországban, Horthy pedig Magyarországon így is csak az maradt, aki eddig volt...

birokat egy erdélyi gazda-
kadémiái és egy erdélyi mű-
vi hallgató részére tanulmá-
nyúnyújtási létesítésére fordítsák.

Honvédelmi miniszter felhívása.
Honvédelmi miniszter értesíti a
nemis elleni háborúban részt-
vevő ott hősi halált haltak hozzár-
zóit, hogy a hadbavonultak
ránti érdeklődéssel a Magyar
Egylethez, a hősi halált
anyakönyvezési ügyében pe-
nyőhonvédelmi miniszter úrnál 22.
úthoz (Budapest, V., Honvéd-
1-30.) forduljanak. Több ol-
felmerült azzal a kérelemmel
alban hogy egyes hozzátartozó-
si halottaikat hazaszállítas-
kintettel a szállítási nehézség-
ezeket a kéréseket a harcme-
rendelt bizottság tanulmá-
Elnök megtörténte után fog-
hozzátartozókat a hazaszállítá-
és lehetőségeiről külön-külön
eni. A honvédelmi miniszter
a hősi halottak hozzátartozó-
gy jelen tájékoztatóban fog-
rdésekre vonatkozóan ne for-
nak a hadrakelt seregek alakula-
mert azok ezekben az ügyek-
nem hívottak intézkedni.

**Országos kolozsvári munkás el-
Németszországba.** Pénteken,
szeptember 5-én délelőtt 10 órakor,
a pillanatban, amikor a város
mámain tornyaihan megszólal-
háláadásra hívó hangok an-
malékára, hogy egy évvel ezelőtől
1000 diés honvédeink a gyászos
földön határról, a kolozsvári pályá-
ról hosszú szereplény indult el
Németszország felé 800 kolozsvári ma-
munkással. Az állami munka-
bíró hivatal útján jelentkeztek
országai munkakalkulációkra s in-
knek most lehetővé vált. Így ter-
vezte, hogy mindhárom egyház fel-
beszédet intéz indulás előtt hi-
sz, az idő rövidsége miatt azon-
sak Buzás Gerő dr. római ká-
sok hitoktató szótolt a munkás-
D képviselőjéhez. Mivelhogy a
ások már elfoglalták a gósskó-
kijelölt helyeket, 40 munkás
t le "követként", hogy meg-
gátassák a lekészés beosztató be-
te: Nagyon fáj és még erősebben
elhallgatni, amit indulásokok-
ezek — kezdte beszédét Buzás

dr. — Nagyon fáj, hogy erről a gaz-
dag magyar földről, amely édes hazá-
tok, idegenbe kell mennetek átmenet-
ileg, megkeresni a mindennapi ken-
nyeret. Igerjük, hogy mi, akik itthon
maradunk, úgy fogunk dolgozni,
hogy munkánk árán megszülessék
egy szociálisabb és minden fiát egy-
ként felkaroló, boldog Magyarország!
Ezzel nemcsak nektek és saját ma-
gunknak tartozunk, de a jövődönök
is! Menjtek és mutassatok meg
munkáttokkal és beszéletekkel a
nagy német népnek, hogy méltók
vagytok arra, amire elhívatotok.
Fogjátok meg egymás kezét és vi-
gyázzatok egymásra, hogy minél ha-
marabb viszontláthassuk egymást.
Isten áldása és gondviselése kísérjen
idegenbe vivő utatokon! Buzás dr.
megindító bucsu-beszéde után a Him-
nuszt énekelték a Németszországba
menő hatalmas magyar munkássere-
s a magyar ifjúság hangzott ajkaik-
ról még akkor is, amikor a 40 kocsiból
álló hosszú szereplény kigördült
a kolozsvári pályaudvarról.

**Mennyit fogyaszt egy német had-
osztály?** Egy német hadiudósító ér-
dekes összehátalásban számol be ar-
ról, hogy mily hatalmas mennyi-
ségű élelmiszerre van egy hadosz-
tályának szüksége. A beszámoló szer-
int a hadosztály élelmészeti állomá-
sán naponként 160 kiló babbkáv vagy
320 kiló kávépótlék, 1.6 tonna borsó,
800 kenyér, 800 kiló vaj, 1.6 tonna
sajt vagy kolbász és 640 kiló cukor
kerül kiosztásra. A hadosztály na-
ponként 96.000 cigarettával, 54.000 szí-
vart, vagy 400 kg. dohányt fo-
gyaszt el.

Budjonyi tábornagy
a déli szovjet hadsereg főparancsnoka, akinek meg kell
bírnia a lehetetlenül megállítani a német
és szovjet csapatok előnyomulását. A déli
világban éltető volt. Rossz kellemes életmó-
dának egyik reménytelenje.

VAKABLAK

A londoni nagytemplomban
istentiszteleten imádkoztak az an-
golok a bolsevizmus győzelméről, s
ezen az istentiszteleten részt-
vettek a bolsevista „diplomáták”
is és ok is „imádkoztak...” Az
istentagadóknak, akik Jrdának
szobrot állítottak, akik a temp-
lomok lerombolták, vagy a na-
zárának használták, a papokat
legyilkolták: most volt nekünk
belépni az Isten szobrába és imá-
dogni... hallod, Európa?! Imá-
dogni a bolsevizmus győzelméért.
Hamarjában nem tudjuk felmér-
ni, melyik aljásabb és cinke-
sabb, az angol-e, mely nemcsak
beengedte templomába az Isten-
gyilkoló bolsevizmust, hanem
országom hasznát az Internatio-
nális Indulókat, vagy pedig a
szovjet, mely végül kétségbe-
esésében még az Istenhez sem
átalja könyörgéni vezett ügyé-
nek sikeréért. A világpolitiká-
ban sok hitványaszóló, sok gya-
látosságát megértő, de en-
nél nagyobb már nem lehet el-
képzelni. Ha a jövő évtizedek em-
lere valami visszatérít és an-
dorítót akar olvasni a törtéte-
lemből, akkor rálapoz a londoni
katedrálisban „imádkozó” bolse-
vistákra...

**Erekllys zászlóavatás Székelyud-
varhelyen.** Szeptember 5-én a régi
magyar határok átépésének évfor-
dulóján nagy-zászlós ünnepség ke-
retében avatták fel Székelyudvar-
helyt az erekllys országzászló emlék-
művét, melynek költségeihez a tes-
t-érváros, Pestszentlőrinc tekintélyen
összeggel járult hozzá és díszes
szerepléssel is adományozott. Az ün-
népségen a Székely Dalegyetek fel-
vészenekarinak zenés reggeli ébresztő-
je vezette be, utána a délelőtt 10
órákor megtartott ünnepi istentisz-
teletek végetérvél megtartották az
avató ünnepélyt, melyen az avató be-
szédet Bíró Lajos nyug. giann. igaz-
gató, a vármegyei Vitézi Szék meg-
bizottja tartotta. Az Országzászló
emlékmű az egyik legnagyobb ha-
sonló alkotás az egész országban.
Hatalmas építmény, mely a székely-
udvarhelyi Balthány-tér egész felső-
részét elfoglalja. Kapcsolatba hozta
a tervező mérnök az emlékmű építé-
sét a tér rendezésével, melyet így si-
került szintbe hozni. Az emlékművel
kapcsolatosan a református templom
körül épült apró üzletházakat a vá-
ros lebonította és így a Székelyföld
egyik legszebb terét képezte ki.

Javítsuk és ne szaporítsuk az erdélyi legelőket!

A m. kir. földművelésügyi miniszter és annak kolozsvári kirendeltsége, továbbá az Erdélyrészi Gazdasági Tanács, mint Erdély egyik legfontosabb mezőgazdasági kérdésével, az erdélyi legelők feljavításának ügyével behatóan foglalkoznak. A legtöbb érkezett hírek szerint a m. kir. földművelésügyi miniszter máris megtette az előkészületeket az erdélyi legelők nagyarányú feljavítására. A dolog természetéből következik, hogy ez a folyamat nem történhetik meg hónapok alatt, hanem évek kellenek ahhoz, hogy a nagy területű legelőjavítási tervet keresztül lehessen vinni.

Az alkalmazandó módszerekre nézve is az a helyzet, hogy végleges döntés csak úgy lehetséges, hogyha a legelők feljavítása megindul és bizonyos eredmények már mutatkoznak, mert hiszen egészen mások a követelmények a magas hegyi legelők esetében és mások Erdély dombvidékein. Ezenkívül a földművelésügyi kormányzat szakemberei meg fogják találni a legcélravezetőbb módokat és az is bizonyos, hogy ebből az ország egyes gazdáinak és nemzetgazdaságának óriási haszna fog származni.

Legyen szabad azonban rámutatnunk egy nagyon fontos körülményre, amelyet irányelveként lehet a nagy terv végrehajtásánál követni. A „Magyar Nép” évek óta hirdeti, hogy a szorított árvízveszélyek egyik legfontosabb oka abban keresendő, hogy az erdőségeket kiirtották és nagyon sok erdőterületből legelőt alakítottak. Az ebből származó vízügyi bajok ideig nem jelentkeztek, hacsakán azonban a helyzet fokozatosan romlott. Kétségtelenül hozzájárult ehhez az is, hogy időjárásunk hosszabb időszakokban ingadozást mutat az eső mennyiségének tekintetében. Arról is írunk már lapunkban, hogy a Nap árcelután 11 évenként megszorodnak az ugynevezett napfoltok és sok kutató feltétele szerint a napfoltok számának szaporodása a mi éghajlatunk alatt feltétlenül a csapadék szaporodását hozza magával. A csillagászk megállapítása szerint napunkon 1939–40-ben voltak legnagyobb számban napfoltok. A természeti jelenségek vizsgálata azt mutatja, hogy bizonyos hatások között jelentkeznek és így érthető, hogy most, 1941-ben időjárásunk rendkívül esős. Mindenfelé óriási mennyiségű esőt okoztak az áradások és a talajvíz szintje nagyon felfelé emelkedett. A ta-

valyi és az idény esztendő voltak azok, amelyek lehetetlenül mutattak arra rá, hogy az erdők legény vízelékek minden súlyos bajok forrása.

El kell még mondanunk itt azt is, hogy az ilyen helyen alakított legelők használatára tulajdonképpen egyenlő a semmivel. A legelők tele vannak vízzel és sokkal és nagy részük kopár, mert a talaj felszínét a lezudult vizek elhordják. Az állatok az erdőkön csak sétálnak, de nem túpálkoznak. A kopár erdők nagy baj az ilyen legelőkkel kapcsolatban, mert a kopár erdőkben érinti a gazdákat. A kopár erdőkön lezuduló víztömeg tönkretesz a talajon fekvő termőterületeket. Erdély nagyon sok helyen teljesen el vannak mocsarasodva a rétek, minőségű füvek kipusztultak, nád és savanyú honosodtak meg a hajdan kiváló minőségű rétek. Nagyon sok helyen a szántó területek mentek a kopárba vált legelőkön alázuduló víztömeg hatás következtében.

Világos tehát, hogy ilyen körülmények között erdőből alakított legelőt használni beszélünk lehet, ellenkezőleg, azok határozottan károsok, csak hogy megfelelő használatot nem adnak, de nagy veszedelemet jelentenek a mélyebben mezőgazdasági termelés alatt álló területekre nézve. Ebben a cikkünkben csak megemlítjük, hogy az erdőirtások folytán keletkező árnyék utakban, hidakban, épületekben és más egyben évről-évre rengeteg ártalmat szenvednek.

Mint bizonyosság áll előttünk, hogy Erdély a legelőket szaporítani nem szabad! Sőt mind a legelőterületeket, amelyeken valaha erdők voltak, ismét be kell fásítani, hogy a víz további romlását megakadályozzuk. A m. kir. földművelésügyi kormányzat munkájával kapcsolatban, úgy gondoljuk, hogy a legelőt teendő lesz a legelő területeknek kintése. A megmaradó kisebb területű legelőket, vitás után olyan fűtermést fognak szolgáltatni, azon mindazok az állatok meg fognak tudni, amelyek azelőtt a nagyobb területű legelőkön csak sétáltak. Így gondoljuk, hogy a tervbe vett erdélyi legelőjavítási munkálatokkal kapcsolatban egyszer ki kell választani azokat a területeket, amelyek hajdan erdők voltak. Ezeket ismét erdővé létesíteni, hogy a bajok és károk további fejlődés megakadályozzuk. A megmaradó legelőterületek

sára csak ezután kerülhet sor. A kopár hegyek alatt jó legelők nem lehetnek, ha azonban a rinceket erdő koszorúzza, a mélyebben fekvő és más mezőgazdasági területek meg vannak a víz pusztításaitól. Az 1940-41. év esapadék- és az abból származó károk tehát mégis csak csak némi tanulsággal. Ezeket a tanulságokat átteni kell.

meggyőződésünk, hogy mind a földművelésügyi szakt, mind annak kolozsvári kirendeltsége és a Győrési Gazdasági Tanács a legelők feljavitási-nyelvével kapcsolatban az itt elmondottakat fi-

gyelembe veszik. Azonban helyet kellett, hogy adjunk lapunkban ezeknek a gondolatoknak már csak azért is, mert lapunk célkitűzései és a magyar gazdákra nézve legfontosabbnak jelzett ügyek közé mindig az erdélyi részek legelőinek kérdését soroltuk be. Most, amikor rövidesen megkezdődik ezen a téren az alkotó munka, jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy tisztán láttunk és a lehető leghelyesebb uton haladtunk akkor, amikor lapunk hasábjain állandóan az erdőpusztítások útján alakított legelőkkel kapcsolatban a nagy veszedelemre rámutattunk.

Dr. Szővérdy Zoltán

Kezelési tanfolyam volt Kolozsváron.

A m. kir. Földművelésügyi miniszter igen nagy súlyt fektet arra, hogy az erdélyi bor, amelynek kiváló minőségét általában ismert, olyan módon kezelésben részesítsék, hogy a minőségét megállja helyét a piacon. Ennek a célnak előmozdítása érdekében a m. kir. földművelésügyi miniszter erdélyi kirendeltsége Győrési Kereskedelmi és Iparbiztonságával a bor előállítására, eladására és forgalomba hozatalára a kérdéseiről szaktanfolyamot tartott. A szaktanfolyamon borkereskedők, szőlősgazdák és italmérők is részt vettek.

Nagyszerűen sikerült a székelyföldi gazdasági kiállítás.

Közöltük lapunkban, hogy az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület Sepsiszentgyörgyön gazdasági kiállítást rendezett. Irtaunkban, hogy a kiállítás megnyitása fényes külsőségek között történt meg. Ezalkalommal arról számolunk be, hogy a kiállítás fényesen sikerült, amennyiben azon a székelység bemutatla mezőgazdasági és ipari termékeinek esodálatra méltó sorozatát.

A kiállítás látogatói megállapították, hogy a székely népben megvan a haladás iránti vágy és a cél elérése érdekében a kúsgazdák sem riadnak vissza anyagi és munkaáldozatoktól.

Ötven ezer tenyészállat!

A m. kir. Földművelésügyi miniszter a törvényhatósági állattenyésztési alapok útján nagyszabású akciót fog lebonyolítani állattenyésztésünk fejlesztése érdekében. Terv szerint 30 ezer tenyészbika és 20 ezer tenyészkecske fog az állattenyésztő gazdák között kiosztani. A kiosztás alkalmával figyelemmel lesznek arra, hogy bizonyos vidékeken milyen fajta állatok válnak be legjobban? Ennek számbavétele után a törvényhatóságok az állattenyésztésről szóló szabályrendeletekben állapítják meg azokat a legalkalmasabb fajtákat, amelyek tenyésztésre bizonyos vidékeken legjobban beváltak.

A PÉTI SÓ

nitrogéntartalmú műtrágya

mindenütt nagy többtermést eredményez.
NE LEGYEN ŐSZI VETÉSE
PÉTI SÓ NÉLKÜL!

A PÉTI SÓ hatása
 OSZI BÜZÁNÁL
 István István gazdasága
 Zilah.

Elvilágosítással szolgálnak és beszerezhető az egész visszatért területen az EMGE kirendeltség központján felállított PÉTI SÓ körzetképviselőknél és helyi bizományi raktáraknál:

Péti Nitrogénművek R.T. Budapest, V., Nádor-utca 21.

Fokozni kell Erdélyben a kender termelését!

A kender termelését az erdélyi részekben nagyon hátráltatja a körülmény, hogy Erdély területén nincsen megfelelő kenderkikészítő üzem. Addig is, amíg a bajon megfelelő üzemek felállításával segíteni lehet, az anyaországi kenderkikészítő üzemekkel kell, hogy felvegyék azokat a gazdák a kapcsolatot, akik kendertermeléssel akarnak nagyban foglalkozni.

Illetékmentesek a gazdaságban vezetett könyvek.

A magyar pénzügyi szabályok szerint a gazdaságokban vezetett könyvek illetékmentesek. A gazdáknak csak abban az esetben kell gazdasági könyveik után illetéket leróni, ha a könyvekben a mezőgazdasággal kapcsolatban mezőgazdasági, ipari vagy mezőgazdasági kereskedelmi vonatkozású bejegyzések is szerepelnek. Abban az esetben, ha a gazda mezőgazdasági kereskedést folytat, vagy mezőgazdasági ipari üzemre van, úgy az ezekre vonatkozó könyvvizelést külön lehet választani és ez esetben a gazdasági rész illetékmentes. Az érdekeltek felvilágosításért forduljanak a m. kir. adóhivatalokhoz.

Gazdanapok Maros-Tordamegyében.

Maros-Torda megyében szeptember hónap 7-én Gernyeszegen gazdanapot rendezett a Maros-Torda vármegyei földműves szövetség. A gazdanap nagyon jól sikerült. A résztvevők megtekintették a XV. században épült templomot és a Telek-i-kastély híres régiséggýjteményét. A következő gazdanap szeptember 14-én lesz Megyegyfalván.

Adóügyi reformok Németországban.

A birodalmi hivatalos közlöny fontos rendeletet közöl az eddigi adótörvények megváltoztatásáról. A változtatások személyi magángazdaságok terhesítését célozzák. Az így kiesett adójövedelmek ellensúlyozására a társulati adó 25 százalékos háborús hozzájárulással emelkedett. Érdekes újítás még az okmányilletékeknek és az értékpapíradónak törése. Az előbbi intézkedések a közigazgatás munkájának megkönnyítését, az utóbbiak a hitelek olcsóbbá tételét célozza.

PIAC

Egyminőségű gyümölcsöt kell csomagolni a ládákat!

A gyümölcs- és szőlőtermelő gazdák átvették a kofaktól a rossz szokást, hogy a gyümölcsös ládák tetejére a szebb, színesebb, nagyobb és jobb minőségű gyümölcsöt rakják. A gyümölcsös ládáknak ilyen módon való díszítése tulajdonképpen a vevő félrevezetését célozza. Éppen ezért az anyaországi piacokon a kereskedelmi hivatalok szigorú ellenőrzést fejtenek ki ezen a téren. Ahol visszaélést állapítanak meg, a gyümölcsöt elkobozzák és kihágási eljárást indítanak meg.

Olvasóink figyelmét felhívjuk tehát, hogy a magyar törvények és rendelkezések szerint a gyümölcs csomagolásánál a felsőbb rétegnek nem szabad szebbnek és válogatottabbnak lennie, mint a kosár vagy láda egész tartalmának. Erre annál is inkább vigyázni kell, mert a magyar gyümölcs külföldi jó hírnevét a legkisebb, ezen a téren elkövetett gondatlanság súlyosan veszélyezteti.

Még arra hívjuk fel a gyümölcstermelők figyelmét, hogy a gyümölcs és szőlő csomagolásához újságpapírt nem szabad használni.

Hogyan lehet gabonát vásárolni?

A gabona forgalmának korlátozása folytán tudni kell azt, hogy ki jogosult gabona vásárlására és hogy azt milyen módon lehet megvásárolni? Az erre vonatkozó rendelkezéseket összefoglaljuk az alábbiakban közöljük: Lássuk elsősorban is azt, hogy kenyerünk megkötésére hogyan lehet beszerezni.

Az a vámörlesre jogosult mező, szántó, kert, rét, szőlő, legelő és erdőgazdálkodást végző munkás, aki ebben az évben természetbeni gabonajárandósága fejében nem keres annyi gabonát, hogy az a családja egész évi élelmezésére elegendő legyen, a községi előjárásból (városban a polgármestertől) e hiány beszerzésére engedélyt kell, hogy kérjen. Ezt az engedélyt a községi előjáróság 1941. évi október 31-ig állítja ki és így engedélyezett gabona mennyiségét a gazdasági munkás a „Hombár”¹ közvetítésével 1941. évi október 31-ig kell, hogy beszerzeze.

Azok a gazdák (földtulajdonosok, szonbérók, vagy bérlok), akik maguk művelik a földet és egyben nem keresnek annyi gabonát, hogy a saját háztartási szükségletre elegendő gabonát termelni ne tudjanak, szintén így szerezhetik be a szükségletüket.

Ezek után ismertetjük azt, hogy milyen eljárást kell követni a gabona takarmányok beszerzésénél.

Ha az 50 kát. holdnál kisebb területen a fentjelzett okok miatt nem lehet megkötésére elegendő gabonát szerezni, akkor a fentjelzett okok miatt a gabona takarmányozásra elegendő gabonát szerezhetik be. A beszerzési díjat a gabona (árpa, vagy zab) árának ságonként 100 kgr.

c) Vetőmag beszerzése:

Vetőmag beszerzésére az állami gabona-akciók nyújtanak lehetőséget.

Az olyan 50 kát. holdnál kisebb területen gazdálkodók (termelők, szonbérók, bérlok) részére, akik állami akciók keretében nem juthatnak vetőmaghoz, október 31-ig, a községi előjárás engedélyével a „Hombár” útján is megkötésére lehetnek képesek.

Az 50 kát. holdon felüli területű gazdák vetőmag beszerzésére az állami gabona-akciók keretében az egyenesen a Közellátási Minisztériumtól kell, hogy kérjék (Budapest, Dorottya utca 27).

Nem szabad azbeszt cementtel fedni az épületeket!

A hivatalos lapban rendelés megadása, amely az azbeszt cementtel való fedést megtiltja. A részben nem vonatkozik azokra a fedőanyagokra, amelyeknek fedés megkezdődött, és olyan esetek ahoza az azbeszt cementből fedőlapokat már kihasználtak.

Lehetővé tessék a jobbnisz cipők gyártását.

A magyar cipőgyárosok és egyesülete beadványt intézett a miniszterhez, hogy a talosan megállapított formájú mellett engedélyezze a finomnőségű cipők gyártását. Hír szerint a miniszteri engedélyt a miniszter engedélyezni fogja. Rövidesen kiadnak azokat a gyárakat és cipőgyártókat, akik minőségű cipőket gyártanak.

Ágyar nemzet verses története

ŐJ HONALAPÍTÁS.

A tatár kipusztult, itt maradt az ország,
Sírani halálos, irtózatos sorzat.

Merre a szem látott, pusztulás, rom, végzet,
A tatárdulás itt teljes munkát végzett.

Felégett fájvak, ösztöpiport földék,
Szanaszté bevettek a szegény leültek,
Ehég szörnyű arca, mint gonosz kísértet
Ebbőlálnak rémes kínjával kísértet.

Dögező keselyűk, bada farkasoknak,
Hullatelt mezőkön im, megokasodtak
Romlott levegőtől barabodó járvány
Tort ilt a magyar föld közepén, határán.

Krómkások könyvét hogyba forgatjuk ma,
Rejtett rémülettel roskadunk magunkba,
Százaz torkainkban elful a lélegzet:
Mégis fentmaradni hogy tudott a nemzet...

Hyeen szörnyű sirt csak olyan népek ásnak,
Melyet szántak végkép tartó pusztulásnak.
S a nagy király, Béla, jött tenni a csodát:
Jött megalapítani másodszor a hazát.

Jössz velem...?

... kikísérte Miskát a kiskapuig. Ott megállt s azt

Aztán szavadnak állj ám!

Mika fölszegte a fejét:

Ne félj te attól Amit én eccó megfogadok!...

Hangata a szemöldökéit, előremérszette az állát,
nyit a fejével, azzal elfordult s nyikorgatni kezdte
...it...

... pár nap s az öreg Gugolákné becsoszogott Juli-
... az újsággal:

Hallottátok?

... tán felcselet nem várva, mindjárt rakta is ki nagy
... gátások között:

Tegnap este a Kovács Miska...

... snak még a lélekzete is elakadt:

Mi történt?

Duhajkodott a betyár! Szabó Sadrit leütötte a koc-
... gy szódásüveggel!

... se apja öklével rávágott az asztallapjára:

Mondtam én, hogy a kutyából nem lesz szalonná

Mika kolompért töltögetett a Nyílasban. Kapája
... merült a jó porhanyós földben, de azért lassan ha-
... ssan, mert minden három-négy lépésnél megállt. A
... reszette. Maga elé bámolt. A földre. Egyszer-
... meggrázintotta a fejét. Az örödlött benne, hogy a
... kkapuja napok óta zárva van előtte. Hiába zörget,
... szorong előtte órák hosszat, nem nyílik ki. Pedig
... rannak. Az ablak elárulja. A szobában ég a mézes,
... ssan a Szabó Sadri esete akadt a gigájukon. Igaz,
... onda, hogy többen nem duhajkodik. Zabolazza ma-

gát. De az nem is volt duhajkodás valóban, hogy be-
verte a Szabó Sadri fejét. De miért? Ez az, hogy miért?
Azt nem dudálták be a Julisnak! S most már rudni se akar
róla. A kapuba nem áll ki. Az utcaajtót bezárja.

Nyelt egy kesernyét, aztán a kapát újra beleeresz-
tette a földre.

Dél felé kiült az árospusztó. A tarisznyát maga elé
vette. Kenyeret, szalonbát húzott ki belőle. A kenyérből
szelt egy illendőséges darabot. A szalonbából is. Már éppen
falatozni akart, amikor a dőlőúton egyszerre csak... csatt,
csatt!

Papucs cattogott.

Valaki közeledett. Lány vagy asszony.

Kissé előrehajolt. De az árokparton uralkodó kököny-
bokok eltakarták előle a kilátást. Az ötkéjé alatt azonban
megdobbant. Hátba a Julis? Erre van a szövegük. Az apja
kinn kapál hétszámra s viszi neki a délebedet.

Miska kezében a bicska megállt. A falat kenyér is,
amit a szája alá vett.

Julis volt. Jobbkezeiben szilke, baladt előtte.

Miska rákiáltott:

— Julis!

A lány egy pillanatra megtorpant. Majd bírtelen el-
fordította a fejét s tovább csattogtatta a papucsait.

Miska átugrott az árkon:

— Julis!

De az csak szaporázta a lépteit. Még ugyan szaporázta!
Majd-majd szaladt.

Miska állt, meresztette a szemét s úgy libegett, mint
akit megkergettek. Jékösen vágódott a fejébe, hogy utána
kelene szaladni. »Állj meg!« De már akkor a Julis messze
járt.

Na, majd ha jön vissza!

Amikor Miska a délebedén tülesett, leheveredett az
árakpartra s nyitva tartotta a két szemét.

Egy óra, másfél óra, kettő.

Nem erre jönne vissza?

De igen.

Egyszerre végigbizsergett a Miska háta. Jött a Julis. A
dőlő tulsó oldalán. Lesunyit fejjel. Csak a szembogarait
forgatta fölfelé s oldalra.

Miska kiugrott az útra. Elébe állt:

— Julis!

— Mit akarsz?

— Egy szóm volna!

Julis rántott egyet a vállán:

— Semmi közünk egymáshoz! Engedd!

Miska szétvette a két lábát:

— Nem engedlek! Addig egy lépést se, amíg mög nem
mondom nekőd a magamét!

Julis visszalepett s olyan bánomisénsformán azt
mondta:

— Hát, mondd mög, de aztán állj félre!

Miska úgy szárazon nyelt csövet, aztán fölkérdézte:

— Haragszol?

Julis nem szólt, csak a szájaszélét harapdálta.

— Mía látom, — mondta Miska egy kis magamegadás-
sal — hogy haragszol. Pedig nincs igazad!

Erre a szóra Julishól feltört az indulat s odamondta a
Miska szemeközé:

— Hát nem te szegted mög a szavad?

Miska találva érezte magát, že nem annyira, hogy a
szó beleszorult volna.

— Muszáj volt! — mondta fejtegetve. — Muszáj!
Nizd, ha te csak egy szóval is aszondod, hogy nem volt
muszáj, akkő én ez életben többet sohase állok elbéd! Na?

Julis most már nem dacoskodott. Kérezte Miska sza-
vaiból, hogy nem lehet olyan nagy büfös, mint a szöbesz-
ők füstök. A szilket leeresztette a földre, azzal értelmézte
ki, hogy meghallgatja

Miska erre a jobb cizmára ereszkedett s úgy kezdte kirakni az igazságot:

— Akkor este, úgy történt, hogy a fokhátú földlekrül gyűttem hazajelét. Kifaradtam. Nagy meleg volt. Emlékzőök. Aztán szonjas voltam. Gondoltam, lehajtok egy pohárral a kocsmához. Úgy állva. Eppen csakhogy hűtőzkögyek valamelyest. Benyitottam. Egy asztalról ott ült Szabó Sadrí, De én odase. Mondom a kocsmárosnak: »Egy spricertle! Az vözi elő a poharat. Tölts bele a szódát. Erre odaszól a Sadrí tele szájjal:

— Mit szól ehho a te kis kócosod!

— Odafordultam,

— Neköm beszélés?

— Neköd!

Miska elhallgatott. Várta, hogy mit szól a Julis. De az, mintha fejbekölintották volna. Elhalványodott s csak annyit tudott mondani:

— Ezér volt?

Miska rábólintott:

— Ezér!

S kissé oldalt húzódot. Egyet lépett, aztán még egyet. Várt, Elmegy a Julis? Itt hagyja? Mert neki most már egy szót se kell vesztegetni. Ha megy, azzal mindent megmond. Ha marad, azzal is. A melle úgy járt, mint a kovács-fujtató.

Julis lehajtott fejjel állt. A meszge szélén let' ott fűszálakat nézte, amelyet a jövő-menők letapostak. Úgy a papuca orrával próbálgatta fölmelgetni őket. Egyiket, másikat sikerült is, de a legtöbb csak visszasett. Azokban már nem volt élet. Így vannak az emberek is az ember-társakkal. Hácsak lehet, megtapasok egymást. Lám ő is. Azt mondták rá: »Kis kócos!« S annak mondták a szemibe, akinek elgérkezett. S azért mondták neki, hogy rajta is taposanak egyet. Miska azonban visszataposta. Jól tette. S ő majd-majd megharagudott rá.

Fölemelte a fejét. De akkor már olyan volt, mint a kinyílt rózsza.

— Jössz velem? — kérdezte Miskát el nem takarható nagy boldogsággal.

Miskában megdobbant az újra éledő élet:

— Mögyök! — mondta kitűzescdő szemmel. — Csak beugrok a tarisznyá mért!

S örömben a kalapját is otfelejtette búbanata mellett a kolompérföldön.

(R. É.)

Péczely József.

FALUSI LEVÉL.

*Edes-keves Fiam, szívemből kívánom,
hogy jó egészségben találjon irásom.
Be magadra is vagy abban a kietlen,
szibonyok-zajongó ember-reageletben.*

*Mit írjak? Tavasz van s úgy, de úgy szesz
anyai levelem, ha kibéleletném
a szendülő rétek finom, friss szagával,
forrásvíz gyöngyével, fenyők gyantájával*

*Ha festeni tudnék, hát befesteném,
hogy házza végig a lóhátar peremém
piros köpenyegét a hajnal s az alkony,
S hogy felérlik a nyújt a zöldelő halmon.*

*Lefestném a víg perszirt a légyben;
Jsz-öreg apádát, amint szánt-vel éppen.
Az én kítárt korom s házuok tárt kapuját,
hogy szeszakávéa lesünk-várunk Bead!*

*Bégy cimővődot; a kis Pál Erzsikek
(szép, sudár leány lett.) Neked szánalm
Azt hittem, az volt a reménységem, álmon
hogy bennetek éltém folytatását látom.*

*Mi az a rang? Hívém? Mond meg édes
S abban a kötrő nagyvárosban mi van,
hogy az ősi földet itt hagyjátok érte
s csak loholok felé ökök lábán évre...?*

*Pedig a föld mellé — bizony mondom nektek
vérünkkel vntó vér őrszemek kellenek
Elkallódik a föld, ha szemünk nincs rajta,
ha nem nővőrozuk, mint fiát a dajka.*

*Isten áldjon, Fiam! Levelemet zárom,
s újra megismétlem örök kívánságom:
Gyere vissza köznök, ne üzz dévbábot!
Hidd el, csak itt leled fel a boldogság!*

L. Ady M.

Apróságok - Adomák

Akin a soványság segített...

Különös körülmények között szökött meg a philadelphiai börtönből egy bandita, akit 20 rablóátmadás miatt helyeztek vád alá. A gangszter éhszgrájkot kezdett, mert rájött, hogy zárkaja ablakrácsai között át tud bujni, ha 75 kilóról 50 kilóra fogy le. Szorgalmasan fogyott tehát és épp egy héttel a föltárgyalás előtt egy reggel üresen találták a cellát. A ráb helyén egy cédula hevert az ágyon, amelyen a gangszter kifejezést adott afeletti örömeének, hogy most már a szabadság izletes pece-nyéfének örül. Az elsőkött jómadarat még sem találták meg.

Fel kell jegyezni, hogy a lövészárkokat már az alemanok is használták a rómaiak elleni harcokban. A lövészárkok tehát 1600 éves multra tekinthet vissza.

...hogy az esernyőt már a XIV. és XV. században is használták, de csak a nap ellen? Az a gondolat, hogy az ernyőt az eső ellen is fel lehetne használni, a XVII. századi Párizsban merült fel először. Esős időben hatalmas ernyőkkel felszerelve élelmes emberek jelentek meg az utcán és némi aprópénz fejében kocsijajkhoz vagy lakásukra kísérték a kényes hölgyeket és urakat. Ez a szokás a bérkocsios részéről elkeseredett tiltakozásokat váltott ki.

...hogy a mult században divat volt az ájulás? Az utolsó ájulás hullám

1830-ban vonult végig Európában koriban a divatos hölgynek csak kellett lennie és az étkezőjórman le kellett mondania.

... hogy a svéd postahivatalt bélyegeket nem ivenként, hanem lagonként árusítják? Ilyenforra bélyegek megszámlálására sincs ség; a hivatalnokok a szalagpénztárlablakra erősített mé egyszerűen lemérik.

...hogy még ma is vannak helyek, ahol tilos a dohányzás. A harabán fekvő Beni város lakói a karadita szektához tartoznak. lást előírások tiltják el a dohányzástól. A marokkói ortodox mánok még az utcán cigarettázó rökélokét is messziről kikerülik. Utah állambeli mormonok has

en vallási okokból nem cigizhatnak. A mormon telepek szigorúan veszik a tilalmat, azokat a filmeket, melyekben a dohányzók, nem engedik elő-

hogy bár husz év óta jóformán még csak olajfűtés vagy motrásos hajók épülnek, a világ kedvelni flottájának több mint ázárleka még mindig vitorlás eszajkából áll?

hogy a Kanári-szigetekhez tartó Gomera lakossága az egymással érintkezéskor szívesen használ feleket? A szigetlakóknak hogyan fűtjénelvük van, mely főbb évszázados hagyományra épít vissza. Segítségével hat kiterjesztéséről is válhatnak feleket.

milliárd ember még sohasem fürdött meleg vízben.

américai társaság, mely az ország szociális viszonyainak felmérését tűzte ki céljává, annak megítélésére, hogy a civilizáció még mennyire hódított olyan mértékben, amint ahogyan az emberek álláspontja gondolkodik, érdekes statisztikát közölt. Ha a statisztika adatainak alapján, a földön élő kétezreket milliárd ember közül 600 millió nem oltottak be, 700 millió sohasem részesült orvosi vizsgálatban, 100 millió sohasem látott még fogorvos, 300 millió nem ismeri a betűtudományát, 1.500 millió sohasem volt még filmszínházban, 1.500 millió nem élvezi a villamosvilágítás előnyeit, 1.900 millió kénytelen nélkülözni a vízvezetékét, 2.000 millió lépte át hazájának határait és nem látta 2.000 millió még soha fürdött meleg vízben.

Tanácsadó

Minden tanácskerő levelezéssel ellátott 20 fillér, az orvosi levelezéshez 1 pengő Est bélyegben is lehet küldeni

L. I. Feltevése helyes! A rebarbara, illetőleg a rebarbarából készült ételek nagyon sok emberrel váltanak ki kellemetlen hatást. Tulajdonképpen ilyen esetekben előnyös a kenyérral állunk szembe. A helyes nagyon egyszerű, tartózkodjék olyan ételek fogyasztásától, amelyekben rebarbara van. Amennyiben azt tapasztalja, hogy a szaga is kellemetlen hatásokat vált ki, kerülje azt is, hogy a rebarbarát kezébe vegye vagy szagolgassa. Egyébként forduljon orvoshoz, mert alapos vizsgálat során sok mindent kerülhet ki. Az utolsó szó mindenestre az orvosnak kell mondania.

T. L. A faültetést még nem szabad megkezdni. Annak ideje akkor jön el, amikor az első fagyok következtében a csemekék levele hullani kezd. Az olyan fa fogamazása, amelyet lombjának elhullajása előtt ültetünk el, nagyon bizonytalan. A fenyők ültetésére vonatkozó kérdés tulajdonképpen nem egészen világos. Kétségtelen, hogy augusztus hónapban szokatlanüllevő fákat ültetni is ez az ultetési idő igen jól beválik. Most már azonban nem ajánljuk a fenyőkék ültetését, mert az időzék nagyon előrehaladott. Rövidesen hideg időjárás köszönt be, az ültetés fenyők nem tudnak begyökeresedni és télen át kifognak. Azt ajánljuk, halassza az ültetést tavaszra.

T. A. Az akácmagot nem szabad öszel vetni, annak vetési ideje késő tavaszra esik, amikor a paszulyt szokás vetni. Helyesen az akác a paszullyal egy családba tartozó pillangós virágú növény! A magot azonban most gyűjtse össze és száraz, fagymentes helyen tessele át.

C. Z. A gazdasági családok fejadagját korra való tekintet nélkül 250 kilogrammon felül a tényleges szükséglet méréséig, legfeljebb azonban a szegődményben kikötött mennyiség nagyságáig lehet visszatartani. A közellátási miniszter vonatkozó rendelkezésének száma 352700/1947.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönhetően men-
dünk a bejelentett új előfizetőket.

Id. B. S. Mezősámon, L. I. Csikszécs, N. A. Kovácsna, K. S. Berezstelke, Sz. M. Nagykatoly.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy Vinczeffy Sándor székelyföldi megbízottunk irányításával Máthé Lajos is végez esztendő lapunk érdekében munkát. Nevezett most Csík megyébe megy és később a Székelyföld többi megyéit kereli fel, hogy az ottani hátrálékokotól a díjat felvegye. Közöljük tehát előfizetőinkkel, hogy Máthé Lajosnak kifizetendők hátrálékaikat, mert nem említtük, ő most a mi szolgálatunkban áll. Több lenne, a másik megbízottunk Szilágy megyében dolgozik és hasonlóképpen az ottani előfizetők is kifizetik a díjat megbízottunknak.

Abava ezidő szerint nem küldetünk megbízottat, azon helyekre postautalványt küldünk, amelyben feltüntetjük a 1. év végéig eszedekést való díjat. Kérjük előfizetőinket, hogy hátrálékaikat ezen postautalvány felhasználásával küldjék be kiadóhivatatalunkhoz.

A következő helyzeti pénzeket nyugtázzuk: S. K. Sükárd 6.20, D. A. Kozmá 6.20, Gy. F. Csikdánfalva 6.20, G. Gy. Mezőfény 6.20, K. Gy. és V. I. Mezőpetri 6.20 és 3.20, H. E. Érszakácsi 6.20, B. Zs. Akos 6.20, Cs. J. Felsőrona 3.20 (r. 1941-re), F. J. Mikola 6.20, Ifj. V. Sz. M. Hosszamező 6.20, B. I. Mezőpárti 3.20, R. k. l. egylet Szaniszló 3.20, U. M. Remetemező 6.20, A. E. Szamoskórod 6.20, Sz. R. Ersemyén 6.20, N. G. Gyimesbükki 11.20, V. A. Nagyszebes 6.20, S. F. Polyalva 11.20, F. J. és özv. A. I. né Kisdorján 6.20—6.20, N. D. Mezőbörgegye 6.20, B. S. Lázári 6.20, N. J. Szamosdó 3.20, B. G. Szaniszló 3.20, F. V. Nagybánya 6.20, H. J. Nagybánya 6.20, S. Gy. J. Szinérváralja 5.70, K. J. Erendred 6.20, T. L. Szaniszló 6, K. Sz. P. Bikafalva 10, (f. év végéig még 1 P. fizetendő), özv. B. B.-né Erkeserű 5.20, F. S. Felhővis 6.20, özv. B. J.-né és F. B. Hadad 6.20—6.20, Sz. I. Misztináya 6.20, V. M. Szamosdó 6.20, S. S. Krasznabételek 3.20, Sz. Zárda Kaplony 6.20, Cs. K. I. Kaplony 6.20, V. I. Halmi 6.20, Pókáról Hlt. szöv. 6.20 és N. F. S. 6.20, Hangya Szöv. Sáromberke 6.20, H. F. Érszakácsi 6.20, B. E. Hadad 6.20, V. I. Eradony 11.20, K. K. Szilágyfőkészertő 6, V. M. Székelyudvarhely 6, S. F. Csánalos 100 pengő.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekeltsgű, szinmagyar biztosító szövetkezete.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezető, fő- és helyképviselvek minden városban és községben.

Érdélyi Fiókgazgatóság:

Kolozsvár, Horthy-út 6. szám. — Telefon 36-85.

Szerkesztői felel: PAP JÁNOSY BÉLA DR.
Feltalós kiadó: TÓTH KÁLMÁN.

BIBLIOTEK KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
CENT. GYÖRZY TER

Már a napnak leve bűgyad,
Már többé nem forró ágyad,
Már az esték árnyasabbak,
Az órák is szárnyasabbak.

Tanuld meg!

Hogyan akadályozzuk meg a leves kifutását?

Sok bosszúságot okoz a leggondosabb felügyelet mellett is, hogy a leves kifut. Különösen húsleves főzés alkalmával, amikor hús és zöldség is van a levestben, nemcsak bosszúság, ha kifut a leves, hanem kár is, mert értékes anyagok mennek vízrendőbe. A bajon pedig könnyű segíteni, mert ha a fazék szélét bekenjük zsírral, abból a levest nem fog kifutni.

Hogyan készül a jó szilvaíz?

A téli háztartási gondok nagymértékben csökkennek, hogyha szilvaízet főzünk. A szilvaíz igen jól eltárolható, egészséges és tápláló eledel. 100 kilogram nyerszilva a 25—30 kilogram ízet ad. Nagytömégű íz főzésére szabadban, tető alá épített: 2—4 mázsa nyerszilvát magába foglalt, lapos fenekű üstöket használnak. Főzés közben a szilvát nagy fakaparókkal állandóan keverik. Jobb lesz a szilvaíz akkor, ha a megfőzendő szilvát előzőleg ládákból naponkinti átforogatás mellett útóérésnek tesszük ki mindaddig, míg a héja a szár körül ráncos lesz. Az ilyen jó édes szilvát üstökebe téve, lassú tűzön kásás állapotig főzzük, a félig kész ízet azután vízszűrőprő vagy gép segítségével szitán áttörjük, azután kello sűrűre, késszé befőzzük. Az útóéri segélyével az ízet a magvakotól és a héjtól szabadítjuk meg. A szilva összességét meggátoló folytonos keverés helyett: két-tötsz fenekű vízjárdós üstöket is használnak. Sobhelyen fűszer gyanánt az útóérés után a szilvaízbe egy kevés citromhéjat, vagy zöld dióhéjat is tesznek. A szilvaíz akkor kész, ha a színe fénylő anyaga oly sűrű, hogy kanálra már nem ragad, arról csomókban lebul. A kész szilvaízet még forró állapotban kell az eltartó bödönbe vagy hordóba beleönteni.

Mi okozhatja a száj rossz szagát?

Egészséges fogazatú és gyomrú embernél a reggeli számosás után eltűnik a száj rossz szaga. Ha ez nem következik be, mindég kézenfekvő a gyanú, hogy valami olyan baj van a szervezetben, amely közvetve okozza a száj rossz szagát. Így például odvas fogak, foggyökér gyulladás, foghús-

gyulladás, a garatmandulának a megbetegedése kellemetlen szájszagot. Ugyancsak oka lehet ennek a betegségnek egy idült hörghurut, vagy különböző gyomorbetegségek is. Azt természetesen nem is kell hangsúlyoznunk, hogy az ápolatlan szájban az élelmiszeranyagok erjedése igencsak kellemetlen következményekkel jár, mert nemcsak hozzájárul a fogak gyors megbetegedéséhez és romlásához, hanem a szájmetten szagú száját is okoz.

Az elmondottakból következik, hogy a kellemetlen száj- és szájmetten szagot az alaphaj megszűntetésével lehet eltüntetni. A szájmetten szagot az orvos tudterénre pontos útbaigazításra van szükség. A szálya- és szederkevel-tea mindenesetre enyhítésképpen használható, különösen akkor, ha a száj nyálkahártya, vagy foghús van gyulladásban. Ha természetesen a baj a fogakban, mandulákban vagy gyomorban van, az említett gyógyszerek használata nem ér semmit. Mindég gondosan meg kell vizsgáltatni, hogy a baj a foghús, a száj nyálkahártya, a légzőszervek vagy az emésztőszervek megbetegedése miatt keletkezik.

Gyakorlat teszt a mestertől

Bíró: És le meri tenni erre az eskü?

Zsidó tanár: Hogy le merem-e? Szeretnék én olyan lenni, amire én ne mernék megesküdni.

— Minerva Rt. Kolozsvár. Felsőbbé: Lengyel Albert. Szagató.